

KRÓL
MAZUREK
Kancelarie adwokackie

Nabywanie przedsiębiorstw odpadowych Wybrane aspekty due diligence

V Zjazd IBK, Krynica, 10.12.2025

Nabywanie przedsiębiorstw

W praktyce obrotu wyróżnia się **trzy rodzaje** transakcji związanych z nabywaniem przedsiębiorstw:

- Łączenie lub przejęcie (M&A)
- Nabycie udziałów (Share deal)
- Nabycie wybranych aktywów (Asset deal)

Łączenie lub przejęcie spółek

Transakcje mergers & acquisitions

Transakcje polegające na tym, że dwie spółki łączą się w nową spółkę (fuzja) albo jedna spółka przejmuje drugą (przejęcie).

Łączenie lub przejęcie spółek

Transakcje mergers & acquisitions (M&A)

W wyniku **łączenia** powstaje nowa spółka, gdzie udziały zostają podzielone między wspólników dotychczasowych spółek, a spółki łączące się ulegają rozwiązaniu.

Spółka ABC + Spółka XYZ = Spółka AX

Wspólnik AB

Wspólnik XY

Wspólnicy ABXY

Łączenie lub przejęcie spółek

Transakcje mergers & acquisitions (M&A)

W wyniku **przejęcia**, w zamian za majątek spółki przejmowanej wspólnicy spółki przejętej otrzymują udziały w spółce przejmującej.

Spółka ABC > Spółka XYZ = Spółka ABC

Wspólnik AB

Wspólnik XY

Wspólnicy ABXY

Łączenie lub przejęcie spółek

Transakcje mergers & acquisitions (M&A)

Art. 494 k.s.h. – Sukcesja uniwersalna

§ 1. Spółka przejmująca albo spółka nowo zawiązana wstępuje z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej albo spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki.

§ 2. Na spółkę przejmującą albo spółkę nowo zawiązaną przechodzą z dniem połączenia w szczególności zezwolenia, koncesje oraz ulgi, które zostały przyznane spółce przejmowanej albo którejkolwiek ze spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki, chyba że ustawa lub decyzja o udzieleniu zezwolenia, koncesji lub ulgi stanowi inaczej.

Łączenie lub przejęcie spółek

Transakcje mergers & acquisitions (M&A)

Nie jest koniecznością, aby wszyscy wspólnicy spółek łączących się dalej brali udział w działalności

Wspólnicy spółki łączącej się lub spółki przejmowanej mogą sprzedać swoje udziały – tak, aby ostatecznie skład osobowy został zmniejszony

Spółka ABC + Spółka XYZ = Spółka AX

Wspólnik AB Wspólnik XY Wspólnicy AB (-XY)

Spółka ABC > Spółka XYZ = Spółka ABC

Wspólnik AB Wspólnik XY Wspólnicy AB (-XY)

Nabycie udziałów

Share deal

Transakcja polegająca na zakupie udziałów w spółce, w wyniku czego nie dochodzi do zmian na zewnątrz, a w sferze wewnętrznej zmienia się właściciel.

Spółka ABC > Spółka XYZ = XYZ

Wspólnik AB

Wspólnik XY

Wspólnik AB albo
wspólnik spółka ABC

Nabycie aktywów

Asset deal

Transakcja polegająca na zakupie przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55¹ k.c. albo jego zorganizowanej części (wybranych aktywów).

Art. 55¹ k.c.: Przedsiębiorstwo jest zorganizowanym zespołem składników niematerialnych i materialnych przeznaczonym do prowadzenia działalności gospodarczej.

Działalność w branży odpadowej

- Decyzje administracyjne w zakresie gospodarki odpadami
- Następstwo w umowach, w tym zamówieniach publicznych
- Doświadczenie i referencje w zamówieniach publicznych
- Kary, sankcje i odpowiedzialność

Nabycie przedsiębiorstwa a decyzje administracyjne

Czy mogę działać w oparciu o decyzję przedsiębiorstwa, które nabywam?

Nabycie przedsiębiorstwa a decyzje administracyjne

Rodzaje decyzji:

- na podstawie ustawy o odpadach
 - zezwolenie na zbieranie odpadów
 - zezwolenie na przetwarzanie odpadów
- na podstawie prawa ochrony środowiska
 - pozwolenie zintegrowane
 - pozwolenie na wytwarzanie odpadów

Decyzje administracyjne

Zasada trwałości decyzji administracyjnych

Art. 16 k.p.a.

Decyzje, od których nie służy odwołanie w administracyjnym toku instancji lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, są ostateczne. Uchylenie lub zmiana takich decyzji, stwierdzenie ich nieważności oraz wznowienie postępowania może nastąpić tylko w przypadkach przewidzianych w kodeksie lub ustawach szczególnych.

Decyzje administracyjne

Prawo ochrony środowiska

art. 189 ust. 1:

1. Podmiot, który staje się prowadzącym instalację lub jej oznaczoną część, przejmuje prawa i obowiązki wynikające z pozwoleń dotyczących tej instalacji lub jej oznaczonej części.
2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, występuje niezwłocznie z **wnioskiem o zmianę pozwoleń** w zakresie oznaczenia prowadzącego instalację.

Decyzje administracyjne

Ustawa o odpadach

Ustawa o odpadach

- Składowiska odpadów – art. 151-153
- Brak przepisów dla przeniesienia praw i obowiązków z innych zezwoleń

Decyzje administracyjne

Orzecznictwo

Wyrok NSA z 5.04.2011 r., sygn. akt II OSK 654/10:

Po pierwsze, tego rodzaju zezwolenie na zbieranie [odpadów] ma charakter publicznoprawnego podmiotowego (osobistego) uprawnienia i z tego powodu co do zasady wyłączone jest z obrotu cywilnoprawnego jeżeli ustawodawca nie stanowi inaczej. Po drugie, tego rodzaju zezwolenie jest decyzją administracyjną o charakterze konstytutywnym. Po trzecie, jest to akt publicznoprawny, którego zakres przedmiotowy obejmuje udzielenie uprawnień publicznoprawnych, regulowanych przepisami materialnego prawa administracyjnego jak i publicznego prawa gospodarczego mającymi na celu ochronę interesu publicznego. Dlatego też przesłanka ochrony interesu publicznego, a więc także ochrony środowiska, jest podstawą zasady nieprzenoszalności (sukcesji) uprawnień wynikających także z danego zezwolenia.

Decyzje administracyjne

Orzecznictwo

Wyrok WSA w Warszawie z 24.08.2021 r., sygn. akt IV SA/Wa 642/21:

Wskazać zatem należy, że zezwolenie na przetwarzanie odpadów ma charakter publicznoprawnego podmiotowego uprawnienia i z tego powodu, co do zasady, wyłączone jest z obrotu cywilnoprawnego, jeśli ustawodawca nie stanowi inaczej. Możliwość przeniesienia praw i obowiązków ustawodawca przewidział w ustawie o odpadach, np. decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów, jednak nie dotyczy to zezwolenia na przetwarzanie, czy na zbieranie odpadów. Z kolei w odniesieniu do przepisów POŚ zwrócić należy uwagę, że możliwe jest przeniesienie praw i obowiązków wynikających z decyzji.

Nabycie przedsiębiorstwa a decyzje administracyjne

Czy można korzystać z decyzji nabytego przedsiębiorstwa		
Łączenie lub przejęcie spółek	Nabywanie udziałów	Nabywanie aktywów
Tak Art. 494 k.s.h. (np. WSA w Łodzi, II SA/Łd 774/17)	Tak Brak formalnej zmiany posiadacza decyzji (ta sama spółka pozostaje uprawniona)	Tak – w przypadku decyzji opartych na p.o.ś. (art. 189) Tak – w przypadku składowisk odpadów (art. 151 – 153 u.o.) Nie – zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów

Następstwo w umowach, w tym zamówieniach publicznych

Czy umowy dalej obowiązują, czy wchodzi w miejsce nabytego przedsiębiorstwa?

Następstwo w umowach

Art. 55¹ k.c. Przedsiębiorstwo jest zorganizowanym zespołem składników niematerialnych i materialnych przeznaczonym do prowadzenia działalności gospodarczej.

Obejmuje ono w szczególności: (...) 4) wierzytelności,

Art. 55⁴ k.c. Nabywca przedsiębiorstwa jest odpowiedzialny solidarnie ze zbywcą za jego zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa, chyba że w chwili nabycia nie wiedział o tych zobowiązaniach, mimo zachowania należytej staranności. Odpowiedzialność nabywcy ogranicza się do wartości nabytego przedsiębiorstwa lub gospodarstwa według stanu w chwili nabycia, a według cen w chwili zaspokojenia wierzyciela. Odpowiedzialności tej nie można bez zgody wierzyciela wyłączyć ani ograniczyć.

Następstwo w umowach

Zamówienia publiczne

Art. 454 p.z.p.

1. Istotna zmiana zawartej umowy wymaga przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia.

2. Zmiana umowy jest istotna, jeżeli powoduje, że charakter umowy zmienia się w sposób istotny w stosunku do pierwotnej umowy, w szczególności jeżeli zmiana: (...)

4) polega na zastąpieniu wykonawcy, któremu zamawiający udzielił zamówienia, nowym wykonawcą w przypadkach innych, niż wskazane w art. 455 ust. 1 pkt 2.

Następstwo w umowach

Zamówienia publiczne

Art. 455

1. Dopuszczalna jest zmiana umowy bez przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia:

2) gdy nowy wykonawca ma zastąpić dotychczasowego wykonawcę:

a) jeżeli taka możliwość została przewidziana w postanowieniach umownych, o których mowa w pkt 1 [klauzule adaptacyjne], lub

b) w wyniku sukcesji, wstępując w prawa i obowiązki wykonawcy, w następstwie przejęcia, połączenia, podziału, przekształcenia, upadłości, restrukturyzacji, dziedziczenia lub nabycia dotychczasowego wykonawcy lub jego przedsiębiorstwa, o ile nowy wykonawca spełnia warunki udziału w postępowaniu, nie zachodzą wobec niego podstawy wykluczenia oraz nie pociąga to za sobą innych istotnych zmian umowy, a także nie ma na celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy,

Nabycie przedsiębiorstwa a następstwo w umowach

Czy dochodzi do automatycznego następstwa w umowach (w tym zamówieniach)		
Łączenie lub przejęcie spółek	Nabycie udziałów	Nabycie aktywów
Zamówienia – tak, z zastrzeżeniem ograniczeń z art. 455 ust. 1 pkt 2 lit. b) p.z.p. Pozostałe umowy – tak (art. 494 k.s.h.)	Umowy dalej obowiązują Brak formalnej zmiany w zakresie wykonawcy (ta sama spółka realizuje umowę)	Zamówienia – tak, z zastrzeżeniem ograniczeń z art. 455 ust. 1 pkt 2 lit. b) p.z.p. Pozostałe umowy – to zależy, jak zostanie skonstruowana umowa. Generalnie tak, ale może być odpowiedzialność solidarna zbywcy i nabywcy (art. 55 ⁴ k.c.).

Doświadczenie i referencje w zamówieniach publicznych

Czy mogę wykorzystywać referencje nabytego przedsiębiorstwa?

Doświadczenie i referencje w zamówieniach publicznych

Kluczowe znaczenie dla tej kwestii miało postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 7 października 2008 r. III CZP 87/08

W sprawie zagadnienia prawnego:

"Czy nabywca przedsiębiorstwa może ubiegać się o udzielenie zamówienia, powołując się na nabyte wraz z przedsiębiorstwem niezbędną wiedzę i doświadczenie w rozumieniu art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. Nr 223 poz. 1655 ze zm.) w sytuacji, w której zbywca - przedsiębiorca jednoosobowy - prowadzi nadal tę samą działalność gospodarczą?"

Sąd Najwyższy odmówił podjęcia uchwały.

Doświadczenie i referencje w zamówieniach publicznych

- Nie może ulegać wątpliwości, że w przypadku skutecznego nabycia przedsiębiorstwa składniki niematerialne, w tym związane z wiedzą i doświadczeniem przechodzą na nabywcę.
- Gdy wykonawcą jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, nie można stwierdzić, czy posiada niezbędną wiedzę i doświadczenie.
- Przez "posiadanie niezbędnej wiedzy i doświadczenia" trzeba zatem rozumieć stan, w którym wykonawca dysponuje osobami zapewniającymi prawidłowe wykonanie zamówienia.

Doświadczenie i referencje w zamówieniach publicznych

- Przy ubieganiu się przez nabywcę przedsiębiorstwa o udzielenie zamówienia publicznego nie jest zatem istotne, czy zbywca przedsiębiorstwa nadal wykorzystuje w prowadzonej przez siebie (innej niż w oparciu o zbyte przedsiębiorstwo) działalności gospodarczej zdobytą wiedzę i doświadczenie, ale to, czy umowa zbycia przedsiębiorstwa obejmuje takie składniki niematerialne związane z wiedzą i doświadczeniem, jak np. tajemnice przedsiębiorstwa, dokumentacja, know-how, kontakty, patenty, które pozwalają na ocenę, że jest w stanie wykonać zamówienie tak, jak by to uczynił zbywca.

Doświadczenie i referencje w zamówieniach publicznych

W orzecznictwie KIO i praktyce organów zaaprobowano ten pogląd:

- KIO 2264/14: właściciel przedsiębiorstwa może skutecznie legitymować się wymaganym doświadczeniem zarówno przez przedstawienie wykazu dostaw referencyjnych, jak i dokumentów referencji wystawionych dla firmy, która darowiznę przekazała.

Doświadczenie i referencje w zamówieniach publicznych

Opinia Prezesa UZP:

- W przypadku zatem zbycia przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym (np. sprzedaż przedsiębiorstwa, wniesienie przedsiębiorstwa do spółki w formie wkładu niepieniężnego - aportu), nabywca przedsiębiorstwa może posługiwać się w toku postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego referencjami wystawionymi na zbywcę przedsiębiorstwa.
- Renoma, doświadczenie w realizacji podobnych zamówień, czy też know-how przedsiębiorstwa prowadzonego przez spółkę przejmowaną lub spółki łączące się oraz potwierdzające je referencje, przejdą z dniem połączenia na spółkę przejmującą albo spółkę nowo zawiązaną.

Nabycie przedsiębiorstwa a doświadczenie i referencje

Czy można powołać się na doświadczenie i referencje nabytego przedsiębiorstwa

Łączenie lub przejęcie spółek	Nabycie udziałów	Nabycie aktywów
Tak Art. 494 k.s.h.	Może być ryzykowne, ale jest możliwe na zasadach z art. 118 p.z.p. (należy udowodnić faktyczne rozporządzanie zasobami)	To zależy, czy doszło do zbycia aktywów związanych z zamówieniem (doświadczeniem i referencjami)

Kary, sankcje i odpowiedzialność

Czy grozi mi odpowiedzialność za naruszenia dokonane przez nabyte przedsiębiorstwo?

Kary, sankcje i odpowiedzialność

Czy grozi mi odpowiedzialność za naruszenia dokonane przez nabyte przedsiębiorstwo?

Założenie: nie doszło jeszcze do ukarania

Łączenie lub przejęcie spółek	Nabywanie udziałów	Nabywanie aktywów
Tak Art. 494 k.s.h.	Tak Brak formalnej zmiany w zakresie podmiotowym (dalej ta sama spółka, która dokonała naruszenia odpowiada)	Nie, chyba że z samymi aktywami powiązane będą przesłanki odpowiedzialności (np. zakup nieruchomości z bezprawnie magazynowanymi odpadami)

Kary, sankcje i odpowiedzialność

Historyczne ukaranie

Art. 46 (u.o.) 1e. Właściwy organ odmawia wydania zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów:

1) przedsiębiorcy będącemu osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, jeżeli co najmniej trzykrotnie: (...)

b) wymierzono administracyjną karę pieniężną, o której mowa w art. 194, w ostatnich 10 latach, w wysokości przekraczającej łącznie kwotę 150 000 zł: (...)

- temu przedsiębiorcy,

- innemu przedsiębiorcy, którego wspólnikiem, prokurentem, członkiem rady nadzorczej lub członkiem zarządu, w czasie gdy zostało popełnione naruszenie, z powodu którego wymierzono administracyjną karę pieniężną, jest lub był wspólnik, prokurent, członek zarządu lub członek rady nadzorczej posiadacza odpadów składającego wniosek;

Kary, sankcje i odpowiedzialność

Czy historyczne ukaranie będzie miało wpływ na decyzję?		
Łączenie lub przejęcie spółek	Nabywanie udziałów	Nabywanie aktywów
Tak* Art. 494 k.s.h.	Dla spółki-matki (nabywającej) ukaranie spółki-córki co do zasady nie Dla spółki-córki (nabywanej) ukaranie spółki-córki tak , ukaranie spółki matki tak	Nie

KRÓL
MAZUREK

Kancelarie adwokackie

Dziękuję za uwagę

adwokat Maciej Mazurek

KRÓL
MAZUREK

Kancelarie adwokackie

W razie jakichkolwiek pytań zapraszam do kontaktu:

maciej@krolmazurek.pl

biuro@krolmazurek.pl

www.krolmazurek.pl